

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 8. De bono exemplo Pastoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

attributa divina, præmia, supplicia, novissima. Hæc & alia, expende, rumina, & memorare; & non solum non in gravia peccata labêris, sed etiam ad magnam perfectionem elutaberis.

C A P U T VIII.

De bono Exemplo Pastoris.

Quemadmodum Christus Dominus Pastor Bonus ovibus suis exemplo bono præluxit: ut ipse testatur: *Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis* Joau. 13. Ita quoque Parochus sibi commissis præeat, necesse est. Veluti Tito, & in eo cui libet Pastori animarum præscribit Apostolus: *In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum.* Ad Tit 2. 7. Ut scilicet pascas exemplo, quos pascis verbo, quo nihil est efficacius. Quare

I. Ut Pastor expeditius suis exemplo

emplo bono præeat, Exemplum præstantissimum Christi Domini, tanquam luculentum prototypum, sibi imitandum, identidem ob oculos ponat. Ut S. Bonaventura hortatur in form. Novit. p. 1. c. 32. *Describe inquit, in corde tuo, mores & actus Christi, quàm humiliter se habuit inter homines; quàm benignus inter Discipulos; quàm modestus in edendo & bibendo; quàm misericors erga pauperes; quomodo nullum spreuit vel horruit, etiamsi esset leprosus; quomodo divitibus non adularatur; quàm liber fuerit à curis mundi; nec anxius pro corporis necessitatibus; quàm verecundus in visu; quàm patiens ad contumelias; quàm mitis in responsis; non enim studuit se vindicare verbo mordaci & amaro; sed blando & humili alterius malitiam sanare. Quomodo mulierum familiaria colloquia vitavit, causâ exempli; unde etiam Discipuli mirabantur, quando solus cum Samaritana loquebatur, eò quòd quasi in solitum videbatur in ipso.*

Hac sit sapientia tua, hac meditatio tua & studium, semper aliquid de ipso cogitare: unde & provoceris ad imitandum eum, & afficiaris ad eum amandum.

Juxta hoc prototypon Pastor suis ovidibus det exemplum bonum, & simul declinet scandalum omne & exemplum malum

Ad dandum exemplum bonum ratio efficax & movens est gravissima obligatio; quia Pastor tenetur lege naturali & divinâ, sub pœna damnationis æternæ, conari oves sibi creditas ad salutis terminum ducere, præeundo in illa semita, quam tenere debent, ut ad cœlum pertingant. *Cum proprias oves emiseric, Pastor bonus) ante eas vadit. Joan. 10. 4.* Quare magnus error Pastoris foret existimare se satisfacere officio suo, si exemplo non præeat malo. Sanè plus Princeps Pastorum Christus à Pastoribus sibi subordinatis exigit, quàm à Latronibus, qui beneficos se putant, si non

non farentur & macient. Maledixit
 Christus Dominus ficulneæ, in qua
 fructum bonum non reperit, licet
 malum non invenerit. Damnavit
 servum, qui abscondit pecuniam Do-
 mini sui. Non igitur satis est, Pasto-
 rem non esse impium; sed debet esse
 suis exemplum & norma virtutum.
Declina a malo, & fac bonum. psal.
 36. 27.

Longè gravior, perniciosiorque
 error illius Pastoris foret, qui arbitra-
 retur, non obesse, si peccaret; modò
 id fieret quàm occultissimè: *cantè, si*
non castè. Verùm omnium oculis se
 subducere, quàm difficile? Ignis ab-
 scondi potest; sed non fumus; fumus
 autem subinde ipsum ignem prodit.
 Quis est, qui semper in undis vivere
 possit, si non piscis, sed homo sit; per
 intervalla prodeat necesse est. Sed
 demus diu latere posse lupum, sub
 larva Pastoris, quam tandem vim, ad
 sui in bono imitationem pertrahendi,
 larvata virtus habere poterit? Quo-

modo Deus utetur ad gratiam mortalibus conferendam hypocritâ ? *Simulata equitas, duplex iniquitas est.* Hoc ergo non est facere Pastoris officium, sed duplicare impietatem : a deo que accipiet damnationem majorem. Debet itaque Pastor aut oves suas exemplo & virtute præcedere, aut ponere titulum Rectoris animarum *Tantum debet actionem populi transcendere actio Præsulis, quantum distare solet à Grege, vita Pastoris.* S. Gregorius L. 2. c. 1. Dedecus enim est in Hierarchia Ecclesiastica, ordinem inverti, ovesque castiores & puriores esse Pastore. *Vehementer Ecclesiam Christi destruit, meliores Laicos esse, quam Clericos.* 8. q. 1. cap. Qualis

II. Omne omnino Pastor scandalum devitet : Quia si horrendum vix intentat cuiusvis scandalum danti, æterna Veritas : *Vix homini per quem scandalum venit : quanto magis Pastori.* Sicut enim Pastoris bonum exemplum vi magnâ pollet, suos ad se-

que-

quelam pertrahendi; ita ob naturæ corruptæ pronitatem, malum Pastoris exemplum, longè majorem vim habet impellendi in malum. *Considerate quid de gregibus agatur, si Pastores fiant lupi, ait S. Gregorius. Idcirco.*

I. Caveat sedulò Pastor, ne ullo vitio, sive irâ, sive avaritiâ, sive crapulâ, sive luxuriâ suis scandalum præbeat. Ratio est, quòd quamvis via ista pertrahendi ad sequelam, omni exemplo pravo communis sit; longè tamen major est in personis, quas venerabiles suâ dignitas, suâ doctrina æstimabiles efficit: tales enim non solum docent scelus, quod patrant; sed illis etiam erubescentiam adiungunt; quæ quasi agger est vitia continens, ne in publicas vias exundent, & omnem honestatem demergant. *In exemplum culpa vehementer extenditur, quando pro reverentia Ordinis, peccator honoratur, ajunt sacri Canones. Viso exemplo pravo Sacerdotum,*
que-

querebatur Christus S. Birgittæ l. 4.
 Revel. c. 32. Peccator fiduciam pec-
 candi sumit, & incipit de peccato, quod
 prius erubescendum reputabat, gloriari.
 Talis cum Ethnicis canit: *Quod Divos
 decuit, cur mihi turpe putem?* Hinc
 grandis illa strages & ruina tot ani-
 marum ad Orcum turmatim ruen-
 tium; ad quam ingemiscit S. Grego-
 rius homil. 17. in Evangel. inquitens:
*Nullum puto ab aliis majus præjudi-
 cium, quam a Sacerdotibus tolerat Deus:
 quando eos, quos ad aliorum correctio-
 nem posuit, dare de se exempla pravita-
 tis cernit: quando ipsi peccamus, qui
 compescere peccata debuimus.*

2. Longè ampliùs sibi attendat,
 seque Dei timore muniat, ne directè
 verbis ad peccandum alliciat: si enim
 ut diximus, tam nociva sunt scandala
 & exempla prava communia & indi-
 recta, quibus propositum non est,
 alios ad peccatum inducere, quàm fœ-
 da, quàm noxia, quàm horrenda erunt
 illa, quibus directè & ex intentione
 ani-

animas in ruinam impellimus? Væ
ejusmodi Sacerdoti! væ Præsuli! væ
Pastori! *Væ homini illi, per quem scan-*
dalum tale ac tantum venit! Qui lin-
guâ serpentinâ, nunc hanc, nunc illam
innocentem aut incautam animam se-
ducere nititur asserendo in familiari
colloquio: impudicitia labem inter
mala minimam esse; omnes nos ex
luto fictos, omnes non Angelos, sed
homines esse ac carne constare: para-
tum eum in finem esse pœnitentiæ Sa-
cramentum, ut sit remedium delin-
quentibus: Deum misericordem esse,
& fragilitatem nostram non ignorare.
Verùm ô Pastor! non Pastor, sed Lu-
pus, non Ductor ad cœlum, sed Sedu-
ctor & auriga ad Infernum, omni fure
& latrone deterior; tot mortibus
digne, quot ad subditos perditionis
exempla transmittis Audi horren-
dum minarum divinarum tonitru,
quo si non excitaris, non somno se-
pultus, sed mortuus es. *Audite hoc*
Sacerdotes (minatur Deus. Osee c. 1.)

quia

quia vobis iudicium est, quoniam laqueus facti estis speculationi, & rete expansum super Thabor. Id est: Hæc seductio & corruptela gravissimi iudicii vobis materia erit: quoniam qui in monte Thabor, in monte sancto & electo, excelsoque constituti, tanquam in specula, ovium vestrarum pericula prævidere debebatis, illis in laqueum peccati & perditionis facti estis: *Audite, Audite hoc sacerdotes, quia vobis iudicium est, formidabile & tremendum.*

At quale iudicium? Figuram illius per Ezechielem Prophetam ob oculos ponit Deus, dum in eiusmodi Ducem impium tale contorsit fulmen. c. 21. 25. *Tu autem profane, impie dux Israel, cuius venit dies in tempore præfinito! hæc dicit Dominus Deus: aufer cidarim, tolle coronam, nonne hæc est quæ humilem sublimavit, & sublimem humiliavit? Iniquitatem, Iniquitatem, Iniquitatem ponam eam. Aptet sibi hæc sceleratus Pastor, qualem in orbe terrarum opto esse neminem; Tu autem profane, erga Deum*

Deum, *impie* erga gregem, *dux* Israel, dux populi ad exitium: ubi advenit tempus præfinitum, depones vestes sacerdotales & coronam, quâ honoratus & exaltatus fuisti; nunc autem deprimendus: *Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam*, ad ostendendam monstrositatem iniquitatis, & malignitatem triplicem, uno ictu tres ferientem, Sacerdotem, Populum, Deum.

Ne id eveniat; quisquis ejusmodi est, serio pœnitentiam agat, in ascetis sacram se abdat, & peccati hujus gravitatem perpendat, delicta & scandala data, illustrioribus virtutum exemplis compensare studeat; Refert Cantipratanus. Hujusmodi surfuris Sacerdoti aspectabilem se præbuisse S. Petrum vultu, verbisque minitabundum & inserto ejus manibus Libro, dixisse: *Lege, infelix lege: & legenti occurrerunt verba: Quando reduces animas, quas tuo exemplo, æterno supplicio demersisti? Lege & sententiam damnationis in se fulminandam, Parochiam relinquendo*

do, & inter S. Bernardi alumnos poenitentiam agendo, declinare satius duxit, quàm procrastinando, in igne aeterno peccata luere, non delere.

3. Exempli etiam haud laudabilis est, Pastorem animarum, lusu chartarum & alearum se oblectare: id enim solenni edicto veritum c. Clerici, de vita & hon. Cler. *Clerici nec particeps erunt ludentibus, nec inspectores ludi.* Et quidem olim id sub poena suspensionis triennalis, interdicebatur. Verùm quid, inquit quispiam, in hoc lusu est mali? Esto, caetera mala absint omnia, non abest mali exempli perversitas. Vipera veneno suo non sibi nocet, sed aliis. Dicent enim illicò saeculares: Pastorum nostrorum manus, hi lusus non dedecent, cur nostras dedecent? Pastores nostros praecuntes sequimur. Cogitandum igitur Sacerdotibus & Pastoribus, se manus habere non communes sed sacrosanctas. *Indignum est, ut manus quae sacramenta consummant, aleas tractent,* ait S. Cyprianus de Aleat.

4. longè

4. Longè autem reprehensibilis est, Parochum interesse saltibus & choreis; minimè etiam decet eum, aut choreas procurare, aut promovere; aut eas ducere; imò ne quidem ante oculos suos indignum ejusmodi spectaculum tolerare convenit. Si secus faxit 1. auctoritatem suam prostituit apud plebem, eum leviter saltitare, conspicientem: & quomodo femina manum Pastoris vel hostiam sacram elevantis, vel eam ad absolvendum extendentis, vel ad terrorem in concione vibrantis, hodie reverebitur, quæ heri illam strin-gebat & circumducebat in gyrum? 2. Quomodo, ut debet, istiusmodi ludos disturbabit, quos ipse exercere non veretur? 3. Taceo alia peccandi pericula: nam ut scribit S. Ephrem (tantæ Doct̃or auctoritatis, ut viventis etiamnum Libri, post sacra volumina, publicè in templis legerentur, teste S. Hieron. de script. Eccl. *Ubi cythara & chori, ibi mulierum perditio, ibi Angelorum tristitia, & festum diaboli.*

hæc

Hæc & alia exempla prava Parochum, pro viribus cavere Lex divina jubet, ratio postulat; proximi charitas & zelus animarum requirit, vix horrendum & minæ meritò terrent; uti & periculum damnationis in iis animabus, quas ad beatitudinem æternam deducere debebat: perpetuis devotendus diris, & maledictis in Tartaro oppellendus, si pravis illas exemplis eò devolverit. Videat ergo ne tantum malum unquam committat, & Dei querelas verificet: *Grex perditus factus est populus meus: Pastores eorum seduxerunt eos.* Jerem. c. 50.

C A P U T IX.

De mortificatione Pastoris

AD virtutum exempla præbenda, scandalâque, vitanda quodnam remedium efficacius mortificatione? quî enim pravum exemplum homo mortificatus? aut quomodo immortificatus